

Naturvernforbundet i Telemark

Vetle Mules vei 16

3944 PORSGRUNN

Norges vassdrags- og energidirektorat

Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Porsgrunn, 9. desember 2016

Uttalelse til revisjon av konsesjonsvilkår for Sundsarmreguleringa og reguleringa av Seljordsvatnet

Vi viser til høring med frist 15.12.2016.

Revisjonen gir anledning til å få endret konsesjonsvilkårene til fordel for allmenne natur- og friluftsinnteresser, og Naturvernforbundet i Telemark vil med dette gi sitt innspill til denne prosessen. Vi er særlig opptatt av følgende forhold:

1. Vilråa for storaurestamma i Seljordsvatnet med Vallaråi
2. Vilråa for storaure og sik i Sundkilen/Dalaåi
3. Gjengroing og eutrofiering i Morgedalsåi
4. Minstevassføring i regulerte elver og bekker
5. Erosjonsproblemer med mer i Sundsbarm

Vi er også kjent med problemer med reguleringen av Seljordsvatnet, men anser dette først og fremst som en sak for reiselivsinteressene rundt vatnet.

Storauren i Seljordsvatnet er karakterisert som en klassisk storaure, dvs. aure som stammer direkte fra oppvandet sjøaure og er av den grunn særlig verdifull. Vi viser også til miljøvernministerens svar til stortingsrepresentant Laila Gustavsen i vår, der situasjonen for storaure nå skal vurderes på linje med laks i en tiltaksplan for laksefisk. Gytebestanden på Vallaråi er karakterisert som kritisk lav, med stor risiko for tap av genetisk variasjon og mangfold.

For å bedre rekrutteringsmulighetene for storauren er det nødvendig med flere habitatforbedrende tiltak, spesielt utlegging av buner og stor stein for å skape variasjon, standplasser og kulper der fisken kan stå. Selv om det er gunstig for kraftproduksjon er vi skeptiske til forslag om å grave ut og senke elvebunnen de nærmeste 500 meterne nedstrøms kraftstasjonen. Vi er klar over at det er flere som må ta sin del av ansvar for forholdene i Vallaråi, og håper det skal kunne gå an å få med seg også Statens vegvesen på tiltak som kan bedre forholdene i elva.

Reguleringen har skapt et endret temperaturregime i Vallaråi, der særlig tapping over korte tidsrom gir store fluktueringer i vanntemperaturen over kort tid. Dette er dokumentert for flere år siden, og det er grunn til å tro at dette kan være et enda større problem i dag. Vi viser her til endringer i kraftmarkedet og til muligheter for å installere større kapasitet i kraftverket, noe som kan forsterke vannføringsendringene som preger elva. Potensialet for opprusting og kapasitetsutvidelse burde ha vært omtalt i revisjonsdokumentet. Vi etterlyser også nye temperaturmålinger og vil ha utplassert temperaturloggere forskjellige steder i elva fra ovenfor kraftverket og ut til Seljordsvatnet ved Bjørgesanden. Tiltak for tapping av overflatevann istedenfor fra kaldere bunnlag har vært etterlyst i flere revisjonssaker. De tekniske og økonomiske mulighetene for slike løsninger må utredes.

Vi er kjent med NINA rapport 1233 (2016) og mener forslaget om tiltak for å gi tilgang til nye gytestreknings ovenfor kraftverket er interessant og vil kunne redusere konflikten med kraftproduksjonen i vassdraget.

Nær 60 % av nedbørfeltet til Morgedalsvassdraget og Dalaåi er overført til Sundsbarm, noe som har gitt større problemer med gjengroing i Oftevatn og i Morgedal. I dag er minstevassføringa i Morgedalsåi i stor grad basert på den vassføringa som den uregulerte delen av vassdraget kan gi, og som kontrolleres manuelt ved Vassendterskelen. Vi mener minstevassføringa bør gjelde fra dammen til Nystaulmagasinet og at det må lages en plan for regelmessig opprensning i Morgedalsåi. Vi etterlyser også plan for habitatforbedrende tiltak i Dalaåi og oppfølging av anbefalte tiltak.

I Sundsbarm må det gjennomføres erosjonsforebyggende tiltak, i samsvar med plan. Pålegg om rensk av drivved, løse røtter osv. må følges bedre opp. De nye konsesjonsvilkåra bør ta høyde for endringer i manøvreringen av magasinet, som følge av et friere kraftmarked og endret etterspørsel etter kraft.

Vannressursloven bestemmer at alle elver og bekker skal ha en minstevassføring som minst tilsvarer alminnelig lågvassføring. Vi mener denne bestemmelsen også bør gjelde for vassdrag som er regulert etter vassdragsreguleringsloven og viser til at vannressursloven fra 1970 er en mer moderne lov. Vi viser også til forslag om endringer i vassdragsreguleringsloven og industrikonsesjonsloven, som er ute på høring fram til 17. februar 2017.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Telemark

Tormod Svartdal

Fylkesleder

Tlf 4814 7322